

A települési önkormányzatokat érintő legfontosabb aktualitásokról

*Évindító Önkormányzati Fórum
Békéscsaba, 2020. január 23.*

Dr. Kása Róbert
főosztályvezető

Békés Megyei Kormányhivatal
Hatósági Főosztály

A választásokat követő tapasztalatokról

- A helyhatósági választások eredményeképpen 75 településből 24 településen változott a polgármester személye. (10 város, 2 nagyközség és 11 község) – a **polgármesteri munkakör átadások** határidőben lezajlottak a megyében.
- A helyi önkormányzatok **képviselőinek** a Mötv. 32.§ (2) bekezdésének j) pontjában meghatározott, az eskütételt követő **három hónapon** belüli **képzését** a Nemzeti Közzolgálati Egyetem közreműködésével elektronikus úton, webes felületen keresztül biztosítják, a képzési kötelezettség teljesítését **ellenőrizzük**.
- 2015-től 2019-ig a megyében 26 önálló polgármesteri hivatal és 21 közös önkormányzati hivatal működött, amelyek 49 önkormányzat hivatali feladatait látták el.
- 2020-tól már csak 19 közös hivatal alakult ki, 49 település feladatait ellátva, egy közös hivatal esetében volt szükséges **kormány megbízotti döntéshozatalra**, azaz a közös hivatalokhoz tartozó településeket kijelölő döntésre és a közös hivatali megállapodás pótlására.

A helyi önkormányzatok autonómiájáról

Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdése biztosítja:

Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.

Alaptörvény 34. cikk:

(1) A helyi önkormányzat és az állami szervek a közösségi célok elérése érdekében együttműködnek. A helyi önkormányzat részére kötelező feladat- és hatáskört törvény állapíthat meg. A helyi önkormányzat kötelező feladat- és hatásköreinek ellátásához azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult.

(4) A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.

A törvényességi felügyelet célja

- A helyi önkormányzat képviselő-testülete, bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, megyei közgyűlés elnöke, társulása, jegyzője működése jogszerűségének biztosítása

A kormányhivatal vizsgálhatja: (Vizsgálati szakasz)

- működés, döntéshozatali eljárás jogszerűségét
- Döntéseinek jogszerűségét
- Jogalkotási, illetve jogszabályon alapuló döntési és feladat-ellátási kötelezettségének teljesítését

Nem terjed ki a törvényességi felügyelet:

- Munkaügyi vitára, közszolgálati jogviszonyból származó vitára (kivéve ha a határozat a munkavállaló javára történő jogszabálysértést tartalmaz)
- Amikor jogszabályban meghatározott bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásnak van helye
- Amit mérlegelési jogkörben hozott – kivéve a döntéshozatali eljárást.

A törvényes működés ellenőrzésének eszközei

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény (Mötv.) szabályozza

1. Információkérés, adatkérés

Mötv. 133.§ (1) bek. : A kormányhivatal részére adott határidőben történő információ-és adat, konzultáció folytatása (iratbekéréssel)

2. Javaslattétel

Mötv. 133.§ (2) bek.: A helyi önkormányzat működésére, szervezetére, döntéshozatali eljárására vonatkozóan (lehetőség)

A képviselő-testület vagy a társulási tanács a soron következő ülésén megtárgyalja és dönt, elutasítás esetén 8 napon belül tájékoztatja a kormányhivatalt

3. Szakmai segítségnyújtás Mötv. 133.§ (3) bek. – cél a tv. sértés megelőzése

Törvényességi felhívás

- A törvényességi felügyelet **általános** eszköze (Mötv. 134.§)
- Legalább 30 napos határidő tűzésével jogszabálysértés megszüntetésére **felhívás**, amely kérelemre egy alkalommal 30 nappal meghosszabbítható
- A jogalkotási kötelezettség megszegése esetén 60 nap, határozathozatali és feladat-ellátási kötelezettség elmulasztása esetén legfeljebb 45 napos határidő.

Törvényességi felhívás tartalma:

- Jogszabálysértés megjelölésével
- Megsértett jogszabályhely megjelölése
- Indokolás
- A jogszabálysértés megszüntetésére biztosított határidőt

Az önkormányzatnak kötelessége a felhívásban foglaltak megvizsgálása és a megtett intézkedésekről vagy az egyet nem értéséről a kormányhivatalt tájékoztatni

A kormányhivatal az eljárást megszünteti vagy más eszközt alkalmaz (mérlegelés)

A törvényességi felügyelet további eszközei I.:

- Képviselő-testület és társulási tanács ülésének összehívása

Ha a törvényességi kérdés megtárgyalása a helyi önkormányzat vagy a társulási törvényes működéséhez szükséges 15 nap

-Alkotmányossági vizsgálat (önkorm.rendelet Alaptv.-be ütközése => **Alkotmánybírósági** felülvizsgálat)

-Törvényességi vizsgálat (önkorm.rendelet más jogszab.-ba ütközése => **Kúriai** felülvizsgálat)

- Jogalkotási kötelezettség pótlása
- Törvényességi felügyeleti bírság
- Alaptörv.ellenesen működő testület felosztatásának kezdeményezése

A törvényességi felügyelet további eszközei II.:

- Önkormányzati **határozat** elleni bírósági eljárás kezdeményezési jog
- Intézkedés határozathozatali és feladat-ellátási kötelezettség **elmulasztása** esetén a kormányhivatal – mulasztási per.
 - A tűzött határidő eredménytelensége esetén 15 napon belül kezdeményezheti a mulasztás megállapítását és a kötelezést a bíróságtól.
 - Eredménytelenség esetén 2. lépcsőben a bíróságtól kéri a kormányhivatal által történő pótlást.
- Per indítása a **polgármester tisztségének megszüntetése** iránt.
- Fegyelmi** eljárás kezdeményezése polgármesterrel szemben, illetve polgármesternél a jegyző ellen.
- Állami Számvevőszék** vizsgálatának kezdeményezése.
- Költségvetési támogatás felülvizsgálatának kezdeményezése => MÁK / támogató.

Törvényességi felügyeleti bírság

- Ha a jegyző felhívás ellenére nem tesz eleget **jegyzőkönyv-megküldési** kötelezettségének határidőn belül.
- Ha határidőben nem tesz eleget az **információkérésnek**.
- Ha a képviselőtestület **nem folytatja le** a kormányhivatal által kezdeményezett **fegyelmi eljárást** a polgármesterrel szemben, illetve a polgármester a jegyzővel szemben.
- Ha az érintett **ugyanazon jogszabályi kötelezettségének ismételten megsérti**, azonban a jogsértés súlya nem indokolja más törvényességi felügyeleti eszköz alkalmazását.

A kormányhivatal 45 napon belül szabja ki (az illetményalap egytől - tízszereséig terjedő összegben)

- a kötelezettségszegés súlyától,
- a költségvetési helyzettől,
- az előző bírságok számától és mértékétől függően.

Törvényességi felügyelet jellemzői

Határozathozatal: a képviselő-testületek, bizottságok, részönkormányzatok, társulások, és nemzetiségi önkormányzatok összesen

2016-ban 45.062 db,

2017-ben 46.327 db,

2018-ban 42.161 db,

2019-ben **40.345 db** határozatot hoztak.

Rendeletalkotás:

Az önkormányzatok képviselő-testületei

2016-ban 1353,

2017-ben 1573,

2018-ban 1207,

2019-ben 1160 rendeletet alkottak.

Törvényességi felhívás:

2016-ban 54,

2017-ben 42,

2018-ban 28,

2019-ben 7 db törvényességi felhívás kibocsátására került sor.

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése I.

Alapja: Közigazgatás-és Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 2014-2020 – következetes, átlátható, korszerű és ügyfélbarát közigazgatás

A Kormányhivatal működése során bekövetkezett lényeges változások:

- 2011.01.01. – Megalakulás => 14 területi államigazgatási szerv integrálása.
- 2013.01.01. – A járási hivatalok felállítása.
- 2015.04.01. – További integrációi és szervezeti változások.
- 2017.01.01. – Járási hivatalok megerősítése – hatáskör átrendeződése.

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése II.

Kihirdetett jogszabályok :

1. A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló **2019. évi CX. Törvény.**
2. Az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló **2019. évi CXXVII. Törvény.**
3. A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló **360/2019. (XII.30.) Korm.rendelet.**

A változások érintik:

I. Hatósági feladatellátást

- Hatáskörváltozás
- Jogorvoslati rendszer átalakítása

II. Szervezeti felépítést

Az Mötv. És a Njtv. módosulásáról

- A perjogi szabályok módosításával összefüggésben **változtak az Mötv. rendelkezései** ezen túl közigazgatási szerződésnek minősülnek a Tv. alapján létrejövő megállapodások (pl. KÖH létrehozásáról).
- Változtak a **közös önkormányzati hivatal** létrehozására vonatkozó egyes részletszabályok.
- Valamint a törvényességi felügyeleti eljárással kapcsolatos rendelkezéseket pontosították, a peres eljárás szabályai átkerültek a perrendtartási törvénybe.
- A **nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. Törvény (Njtv.)** is módosult a közigazgatási perrendtartással összefüggésben a nemzetiségek tagjait e minőségükben érintő egyes közigazgatási hatósági aktusok felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezések.
- Törlésre kerültek az Njtv.-ből a nemperes eljárásokra vonatkozó szabályok és közigazgatási szerződésnek minősít egyes, a nemzetiségi önkormányzatok által kötött közigazgatási szerződéseket.
- Változnak a nemzetiségi önkormányzatok véleményezési és egyetértési jogának gyakorlásával kapcsolatos szabályok.

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése III.

A jogszabályváltozások hatálybalépés időpontjai:

- 2020.01.01. (hatáskörváltozások)
- 2020.03.01. (szervezeti átalakítás, egyfokúsítás)
- 2020.07.01. (hatáskörváltozás)

Kormányhivataltól más szervhez kerülő hatáskörök - 2020.01.01.

- Települési önkormányzat jegyzője, anyakönyvvezetője (anyakönyvi , állampolgársági ügyek , illetve gyámhatósági hatáskörök egy része)
- Agrárkamara és NÉBIH (családi gazdaságok, mezei őrszolgálattal összefüggő egyes feladatok, élelmiszerlánc-biztonsági ellenőrzések)
- Magyar Államkincstár (önkormányzatok **adósságot keletkeztető** ügyletei, részletfizetési kérelem gyermektartásdíj ügyben, **vis maior** ügyek)
- Tankerületi Központ (sajátos nevelési igény, beilleszkedési, tanulási , magatartási nehézség megállapítása érdekében kötelezheti szülőt a szakszolgálat előtti megjelenésre, illetve iskolai körzethatárok kijelölése)
- Oktatási hivatal (rendkívüli iskolai szünet elrendelése)

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése IV.

Szervezeti átalakulás: 2020.03.01.

1. Megyeszékhely szerinti járási hivatal (szuperjárás megszűnése).
2. Fogyasztóvédelmi, oktatásügyi feladatok, jogi segítségnyújtás, áldozatsegítés járási hivatali hatáskörből megyei hatáskörre válik.
3. Földhivatali feladatok – megyei hatáskörrel rendelkező ingatlanügyi hatóság .
4. ***Az építésügyi igazgatás feladatainak*** megyei hatáskörbe kerülése a járásoktól.

Hatáskörváltások 2020.03.01.

1. ***A jegyző építésügyi igazgatási feladatainak átadása a Kormányhivatal részére***
 - 2019. évi CX. törvény - A jegyző építésügyi igazgatási feladatainak átadásával összefüggő rendelkezések.
 - 360/2019. (XII.30.) Korm.rendelet - Az építésügyi és építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII.23.) Korm.rendelet.
 - A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási)fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV.23.) Korm.rendelet a jegyzői építésügyi feladatok átvételéről.

2. Szabálysértési feladatok átadása a Rendőrség részére (általános szabálysértési hatóság)

3. Kapcsolattartás végrehajtásának átadása Járásbíróságok részére

Hatáskörváltozások 2020.07.01.

4. Az egyéni vállalkozók és egyéni cégekkel összefüggő feladatok átadása NAV részére - Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. Törvény (Evecv.)

Feladat elemei:

a.) Nyilvántartásba vétel: Az egyéni vállalkozók nyilvántartásával összefüggő részletszabályokról szóló 254/2018. (XII. 18.) Korm. Rendelet - 1. § (1) Az egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatos bejelentésben **közreműködő szervként**, az egyéni vállalkozók **nyilvántartását vezető szervként** a Kormány a NAV-ot jelöli ki.

-(3) Az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő adatokról kiállított hatósági bizonyítvánnyal, valamint az egyéni vállalkozók nyilvántartásával összefüggő adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésével kapcsolatos feladatokat a **-nyilvántartást vezető szerv országos illetékességgel látja el.**

b.) Ellenőrzés: 254/2018. (XII. 18.) Korm. Rendelet (2) bekezdés: Az egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatos hatósági ellenőrzési ügyekben eljáró szervként a Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal **járási** (fővárosi kerületi) **hivatalát** jelöli ki.

c.) Tájékoztatás: Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. Törvény 3/A.§ (4) bekezdés alapján: „A **gazdasági kamarák tájékoztatást** nyújtanak az egyéni vállalkozói tevékenység folytatásához szükséges információkról, az egyéni vállalkozói tevékenység folytatásáról, a képesítéshez, valamint a hatósági engedélyhez vagy bejelentéshez kötött gazdasági tevékenységekről.”

Egyéni vállalkozói igazolvány:

Az Evecv. 38/D.§ „ Az egyéni vállalkozói igazolványok 2020. január 1-jén érvénytelenné váltak. Az egyéni vállalkozó köteles 2020. március 1-ig leadni az érvénytelen igazolványt a Hatóság részére. A leadott igazolványt a Hatóság bevonja. Ha az egyéni vállalkozó az igazolványt nem adta le, vagy nem küldte meg, azt a Hatóság visszavonja.

Nemzeti Energetikusi Hálózat

- Módosult az *energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény*.
- A Magyar **Mérnöki Kamara** átveszi a kormányhivataloktól a **tanácsadói** feladatokat. 2020-tól a kamara lakosság és a vállalkozások számára energetikai tanácsadást biztosít, nyomon követi az ennek eredményeként elért energiamegtakarítás mértékét, továbbá ösztönzi a kis- és középvállalkozásokat energetikai auditálás lefolytatására és az auditokban foglalt ajánlások végrehajtására, továbbá tájékoztatást nyújt az elérhető energiahatékonysági pályázatokról.
- A Nemzeti Energetikusi Hálózat **nyilvántartási** feladatai átkerülnek a **Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz**.
- Ennek következménye, hogy a Nemzeti Energetikusi Hálózat feladatait ellátó fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint járási hivatalok a számukra a közintézmények által megküldött energiamegtakarítási intézkedési terveket, az energiamegtakarítási intézkedési tervek végrehajtásáról szóló éves jelentéseket, valamint a havi energiafogyasztási adatokat a Nemzeti Energetikusi Hálózat által üzemeltetett online felületre kötelesek a jövőben feltölteni.
- A *földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény* módosítása a Magyar Mérnöki Kamara feladatai közé emeli a műszaki biztonsági hatóság **gázszerelőkkel** kapcsolatos **nyilvántartásának** végzését.

A jegyző építésügyi igazgatási feladatainak átadása a Kormányhivatal részére – 2020.03.01.

Az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1.§ (10) bekezdése alapján :

•A 2020. február 29-ig első fokú építésügyi hatósági feladatokat ellátó általános építésügyi hatáskört gyakorló járasszékhely települési önkormányzat jegyzője, a fővárosi kerületi önkormányzat jegyzője, valamint a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyző (a továbbiakban együtt: **járásszékhelyi jegyző**) a 2020. február 29. napján folyamatban lévő papíralapú ügyek iratait az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 17. §-a alapján az iratok kezelésére vonatkozó jogszabályoknak megfelelő bontásban haladéktalanul megküldi, valamint az építésügyi hatósági engedélyezési eljárást támogató elektronikus dokumentációs rendszerben lévő valamennyi ügyet az alkalmazásban csoportosan átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező építésügyi hatósághoz.

•**Folyamatban lévő ügy:** az érdemi döntéssel le nem zárt, a végre nem hajtott kötelezettséget elrendelő döntést tartalmazó, valamint a hatályos építési vagy bontási engedélyt tartalmazó ügy.

A jegyző építésügyi igazgatási feladatainak átadása a Kormányhivatal részére – 2020.03.01.

Az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1.§ (10) bekezdése alapján :

•A 2013. január 1. és 2020. február 29. napja között **lezárt iratok őrzéséről a járásszékhelyi jegyző gondoskodik** az önkormányzati hivatalok egységes irattári tervének kiadásáról szóló rendelet szerinti egységes irattári terv, valamint az önkormányzati hivatal iratkezelési szabályzata alapján. Az építésügyi hatóság **kérésére a lezárt iratokat a járásszékhelyi jegyző köteles három napon belül átadni** az építésügyi hatóságnak.

•A 2020. február 29-ig az első fokú építésügyi és építésfelügyeleti hatósági feladatokat ellátó fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatal valamennyi építésügyi és építésfelügyeleti ügy iratát átadja az építésügyi hatóságnak.

A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV.23.) Korm.rendelet a jegyzői építésügyi feladatok átvételéről

62/A. § (1) A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló a 2019. évi CX. törvény (a továbbiakban: törvény) 1. § (3) bekezdése alapján a jegyzői építésügyi igazgatási feladatok átvételéről kötendő megállapodás alapjául a települési önkormányzatnak a megállapodás megkötésének időpontjában meglévő vagyoneletről szóló. A megállapodást a törvényben meghatározott felek e rendelet **10. melléklete szerinti megállapodás-minta** alapján kötik meg.

(2) A megállapodás-minta egyes pontjainak a megállapodásban történő alkalmazása - az Átvevő fővárosi és megyei kormányhivatal vezető kormány megbízott döntése alapján - az ingyenes használatba kerülő vagyonelemekről, illetve a köztisztviselők, valamint státuszaik átvételéről függően történik.

(3) A megállapodás alapján az érintett vagyonelemek tényleges birtokba adása jegyzőkönyv felvételével történik, melyre 2020. március 1-jével kerül sor.

(4) A birtokba adási eljárás levezetője a kormány megbízott. A kormány megbízott dönt a birtokba vételi eljárás pontos időpontjáról, továbbá a használatba vevőn és a polgármesteren kívüli jelenlévőkről, a birtokba vételről készített jegyzőkönyv hitelesítésének módjáról, továbbá adott esetben a nevében és helyette eljáró meghatalmazott személyről. A jegyzőkönyvet a kormány megbízott és a polgármester írja alá.

2019. évi CXXVII. törvény az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról – 2020.03.01.

1. Fellebbezés kizártsága járási hivatal vezetője döntése ellen, de fellebbezésnek van helye, ha a határozatot a (képviselőtestület kivételével) a helyi önkormányzat szerve (pl. bizottsága) hozta.

Módosuló jogszabályok:

- Általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi XL. Törvény
- Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény
- A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a külön Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok megszűnése – Törvényszék rendelkezik hatáskörrel – KK, és a Kúria)

Jegyzők részére átadott hatáskörök felsorolása – 2020.01.01.

- Ismeretlen holttest anyakönyvezése
- Külföldi állampolgár anyakönyvi eseményét érintő adatszolgáltatás teljesítése
- Családvédelmi koordináció
- Igazolás kiadása arról, hogy a gyermek tekintetében az anyakönyvbe bejegyzett apa vagy anya képzelt személy
- Gyermek nevének megállapítása
- Előzetes gyámrendelés
- Képzelt szülő adatainak megállapítása
- Teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele nagykorú és cselekvőképes személyek esetében
- Tájékoztatás a rendezetlen családi jogállás kezeléséről

Köszönöm a figyelmüket!